

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobců: **a) nezl. N. R., b) R. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2022, č. j. MPSV-2022/ 195292-916, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2023, č. j. 42 Ad 1/2023-43, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí označené v záhlaví tohoto rozsudku, jakož i prvostupňové rozhodnutí Úřadu práce ČR - Krajské pobočky v Ústí nad Labem ze dne 3. 10. 2022, č. j. 310944/22/DC, a věc byla stěžovateli vrácena k dalšímu řízení. Prvostupňovým rozhodnutím nebyla přiznána dávka péče o dítě - příspěvek na úhradu potřeb dítěte [žalobce a)] ode dne 21. 7. 2022.

[2] Stěžovatel s kasační stížností spojil návrh na přiznání odkladného účinku. V návrhu uvedl, že krajský soud zaujal chybný právní výklad příslušných právních předpisů, v důsledku čehož může dojít k neoprávněné výplatě dávky péče o dítě, která je poskytována ze státního rozpočtu.

[3] Žalobci ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku navrhli jeho zamítnutí. Dle jejich názoru je návrh nedůvodný, neboť skutečnost, že jsou dávky poskytovány ze státního rozpočtu, nezakládá nepoměrně větší újmu na straně stěžovatele. Za veřejný zájem je dle žalobců nutno považovat nejlepší zájem dítěte, nad kterým nemůže převážet zájem na tom, aby nedocházelo k neoprávněné výplatě dávek ze státního rozpočtu.

[4] Nejvyšší správní soud podaný návrh posoudil a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě naplněny.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s.

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Odkladný účinek má mimořádný charakter, je vyhrazen toliko pro ojedinělé případy. Přiznáním odkladného účinku je prolamována vykonatelnost rozhodnutí, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zákonným způsobem zrušeno (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-38).

[8] Institut odkladného účinku má primárně poskytovat ochranu žalobci před výkonem či jinými právními následky žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu. Ve vztahu k návrhům na přiznání odkladného účinku podaným žalovaným správním orgánem (jako tomu je v nyní posuzované věci) judikatura Nejvyššího správního soudu (např. již usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, č. 1255/2007 Sb. NSS, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS) vychází z toho, že zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která mohou okamžitý výkon či jiné právní následky rozhodnutí správního orgánu (resp. krajského soudu) skutečně závažně ohrozit, žalovaný správní orgán subjektivní práva nemá. Tím spíše tedy nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem nebo jinými právními následky kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu ohrožena. Jeho úkolem je hájit v soudním řízení zákonnost jím vydaného správního rozhodnutí. Otázka zákonnosti rozsudku krajského soudu, resp. skutečnost, že jej žalovaný správní orgán napadl kasační stížností, ovšem nemůže být sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku.

[9] V zájmu zachování zásady rovnosti v řízení před soudem nicméně nelze ani žalovanému správnímu orgánu (jako stěžovateli) odepřít právo domáhat se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Půjde však o případy výjimečné, *„kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem“* (výše citované usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014-58, bod 27). Judikatura Nejvyššího správního soudu k těmto ojedinělým případům řadí např. vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku apod. (usnesení ze dne 19. 11. 2015, č. j. 6 Ads 228/2015-36, ve spojení s výše citovaným usnesením rozšířeného senátu č. j. 2 Ans 3/2006-49).

pokračování

[10] V posuzované věci stěžovatel jako důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti toliko uvedl, že dotčená dávka péstounské péče je poskytována ze státního rozpočtu, přičemž v případě neodložení účinků rozhodnutí by mohla být vyplacena neoprávněně.

[11] V již výše citovaném usnesení č. j. 10 Ads 99/2014-58 (bod 30) se však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyjádřil k nevratnému vyplacení důchodových dávek: „*Ohrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmou spíše zanedbatelnou.*“ Byť se v tehdejší případě nejednalo o dávky péstounské péče, nýbrž o dávky důchodové, vzhledem k tomu, že jsou shodně poskytovány z veřejných rozpočtů, včetně toho, že může dojít k jejich nenávratnému vyplacení, je možno citované závěry aplikovat i v nynější věci. Ani přiznání a vyplacení určité částky jako dávky péstounské péče tedy zásadně nepředstavuje újmu takové intenzity, která by odůvodňovala přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podané žalovaným správním orgánem. Užití výrazu „*zpravidla*“ pak toliko předurčuje, že nelze vyloučit existenci odchylek. Ty však mohou mít podobu jen zcela výjimečných a ojedinělých situací. Jinými slovy, k tvrzené újmě v podobě vyplacení dávky a s tím spojeného rizika, že rozhodnutí o kasační stížnosti nebude mít v části již vyplacených dávek *de facto* žádné důsledky, by musela přistoupit ještě další - svou povahou výjimečná a závažná - okolnost, na jejímž základě by soud dospěl k závěru, že zde existuje potenciální ohrožení veřejného zájmu v takové míře a intenzitě, která by přiznání odkladného účinku opodstatňovala (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2019, č. j. 7 Ads 397/2019-17, bod 12).

[12] Stěžovatel však netvrdil a neosvědčil, že by v daném případě existovala ještě taková další výjimečná okolnost ve výše uvedeném smyslu, která by mohla vést k závěru o naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Přestože tedy nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti může v projednávané věci vést k tomu, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti může mít *de facto* pouze akademické účinky, nejedná se bez dalšího o právní následky natolik závažné, že by je bylo možno pokládat za nepoměrně větší újmu stěžovatele ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Podstatné je, že přezkum napadeného rozsudku krajského soudu na základě kasační stížnosti jako mimořádného opravného prostředku je způsobilý nezákonnost, resp. jiné vady v rozhodovací činnosti soudu, napravit.

[13] S ohledem na výše uvedené tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že výkon kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu v daném případě nepředstavuje pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, neboť se nejedná o situaci výjimečnou, na které by byl dán důležitý veřejný zájem. Nejvyšší správní soud proto stěžovateli nevyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal.

[14] Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z rozhodnutí o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu